

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล ข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าในหัวข้อเรื่อง ความต้องการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพของพนักงานบัญชีในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความต้องการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพของพนักงานบัญชีในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ตามแนวความคิดเกี่ยวกับทักษะทางวิชาชีพสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี โดยศึกษาจากพนักงานผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ทั้งหมดจำนวน 221 คน สามารถสรุปผลการศึกษา อภิปรายผล ข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 90.05 มีอายุ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.32 ระดับการศึกษาสูงสุด ปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 82.35 สำเร็จการศึกษาสาขาบัญชีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60.63 ตำแหน่งงานที่ทำมากที่สุดคือ นักวิชาการเงิน และบัญชี คิดเป็นร้อยละ 76.02 โดยมีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง 1 -5 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 29.41 และจำนวนครั้งที่ได้รับการฝึกอบรมในปีที่ผ่านมามากที่สุดคือ ไม่เคยเลย คิดเป็นร้อยละ 62.44

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพของพนักงานบัญชี

2.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพทั้ง 5 ด้าน

จากการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าตนเองมีความต้องการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพโดยรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแต่ละด้านเรียงลำดับได้ดังนี้

1. ด้านทักษะทางปัญญา ศึกษาพบว่ามีค่าเฉลี่ยในระดับมาก
2. ด้านทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน ศึกษาพบว่ามีค่าเฉลี่ยในระดับมาก
3. ด้านทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ศึกษาพบว่ามีค่าเฉลี่ยในระดับมาก
4. ด้านทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ศึกษาพบว่ามีค่าเฉลี่ยในระดับมาก

ระดับมาก

5. ด้านทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจ ศึกษาพบว่ามีความเฉลี่ยในระดับมาก

ตารางที่ 50 แสดงสรุปความคิดเห็นลำดับแรกเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพของพนักงานบัญชี

ลำดับ	ทักษะทางวิชาชีพ	ค่าเฉลี่ย	ระดับความต้องการ
1	ทักษะทางปัญญา	4.24	มาก
2	ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน	4.14	มาก
3	ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล	4.13	มาก
4	ทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร	4.06	มาก
5	ทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจ	4.06	มาก

2.2 ความคิดเห็นอื่น ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะ

จากการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ต้องการให้มีวิธีการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพบัญชี โดยการอบรม/สัมมนา คิดเป็นร้อยละ 87.33 และเห็นว่าวิธีที่สามารถพัฒนาทักษะทางวิชาชีพบัญชีได้มีประสิทธิภาพสูงสุดคือ การอบรม/สัมมนา คิดเป็นร้อยละ 59.73 ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพบัญชีโดยมีเหตุผลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน คิดเป็นร้อยละ 84.62 และเห็นว่าพนักงานบัญชีควรได้รับการพัฒนาทักษะด้านคอมพิวเตอร์ นอกเหนือจากทักษะทางบัญชี คิดเป็นร้อยละ 62.90 และผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าทักษะที่สำคัญที่สุดสำหรับพนักงานบัญชีคือ ความชำนาญทางตัวเลข เทคโนโลยีสารสนเทศ มาตรฐานการบัญชี และการจัดทำรายงานทางการเงิน (ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน) คิดเป็นร้อยละ 43.44

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพของพนักงานบัญชี
จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา สาขาที่สำเร็จการศึกษา ตำแหน่งงานที่ทำอยู่ในปัจจุบัน

3.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพของพนักงานบัญชี จำแนก
ตามเพศ

จากการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเพศชาย มีความต้องการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพ
บัญชี ในด้านทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการ
สื่อสาร ทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการธุรกิจ เป็นส่วนใหญ่ โดยทักษะคุณลักษณะเฉพาะ
บุคคล มีความต้องการพัฒนาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.24) มีความต้องการพัฒนาทักษะย่อยอันดับ
แรกคือพัฒนาความสามารถในการจัดการบริหารตนเอง เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมี
ประสิทธิภาพในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.41) ทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร มี
ความต้องการพัฒนาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.10) มีความต้องการพัฒนาทักษะย่อยอันดับแรกคือ
พัฒนาตนเองให้สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นในกระบวนการปรึกษาหารือกันเพื่อแก้ปัญหาความ
ขัดแย้งในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.32) และทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจ มีความ
ต้องการพัฒนาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.10) มีความต้องการพัฒนาทักษะย่อยอันดับแรกคือ พัฒนา
ทักษะให้สามารถพิจารณาและตัดสินใจได้อย่างผู้มีวิชาชีพ

ผู้ตอบแบบสอบถามเพศหญิง มีความต้องการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพบัญชี ในด้านทักษะ
ทางปัญญา ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าทำงาน เป็นส่วนใหญ่ โดยทักษะทางปัญญา มีความ
ต้องการพัฒนาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.26) มีความต้องการพัฒนาทักษะย่อยอันดับแรกคือ พัฒนา
ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการบัญชี เพื่อนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหา เมื่อเกิดรายการบันทึก
บัญชีที่ผิดพลาดในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.32) และทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าทำงาน มี
ความต้องการพัฒนาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.14) มีความต้องการพัฒนาทักษะย่อยอันดับแรกคือ
พัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยี เช่น การใช้งานโปรแกรม Microsoft office Word Excel โปรแกรม
ระบบบัญชี 3มิติ หรือการสืบค้นข้อมูลทาง Internetในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.32)

3.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพของพนักงานบัญชี จำแนก
ตามอายุ

จากการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 20 – 30 ปี มีความต้องการพัฒนาทักษะทาง
วิชาชีพ ทั้ง 5 ด้าน เป็นส่วนใหญ่ โดยทักษะทางปัญญา มีความต้องการพัฒนาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย
4.38) มีความต้องการพัฒนาทักษะย่อยอันดับแรกคือ พัฒนาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ
บัญชี เพื่อนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหา เมื่อเกิดรายการบันทึกบัญชีที่ผิดพลาดในระดับมากที่สุด

(ค่าเฉลี่ย 4.51) ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าทำงาน มีความต้องการพัฒนาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.26) มีความต้องการพัฒนาทักษะย่อยอันดับแรกคือ พัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยี เช่น การใช้งานโปรแกรม Microsoft office Word Excel โปรแกรมระบบบัญชี 3 มิติ หรือการสืบค้นข้อมูลทาง Internet ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.41) ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล มีความต้องการพัฒนาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.29) มีความต้องการพัฒนาทักษะย่อยอันดับแรกคือ พัฒนาความสามารถในการเลือกและเรียงลำดับทรัพยากรที่มีจำกัดและจัดแรงงานให้เสร็จตามเวลาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.38) ทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร มีความต้องการพัฒนาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.18) มีความต้องการพัฒนาทักษะย่อยอันดับแรกคือ พัฒนาทักษะการเขียนและการพูดทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เพื่อให้สามารถนำเสนอ อภิปราย รายงาน และปกป้องมุมมองของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.28) และทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการธุรกิจ มีความต้องการพัฒนาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.12) มีความต้องการพัฒนาทักษะย่อยอันดับแรกคือ พัฒนาทักษะให้สามารถพิจารณาและตัดสินใจได้อย่างผู้มีวิชาชีพในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.23)

3.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพของพนักงานบัญชี จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด

จากการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาสูงสุดในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี มีความต้องการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพบัญชี ในด้านทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร เป็นส่วนใหญ่ โดยทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสารมีความต้องการพัฒนาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.13) มีความต้องการพัฒนาทักษะย่อยอันดับแรกคือ พัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.36)

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาโท มีความต้องการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพบัญชี ในด้านทักษะทางปัญญา ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าทำงาน ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล และทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจ เป็นส่วนใหญ่ โดยทักษะทางปัญญา มีความต้องการพัฒนาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.41) มีความต้องการพัฒนาทักษะย่อยอันดับแรกคือ พัฒนาความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์รายงานการเงิน เพื่อให้สามารถนำเสนอข้อมูลการเงินแก่ผู้บริหารได้ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.68) ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าทำงาน มีความต้องการพัฒนาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.21) มีความต้องการพัฒนาทักษะย่อยอันดับแรกคือ พัฒนาทักษะในการวิเคราะห์รายงานการเงิน เพื่อหาและแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.40) ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล มีความต้องการพัฒนาในระดับมาก

(ค่าเฉลี่ย 4.17) มีความต้องการพัฒนาทักษะย่อยอันดับแรกคือ พัฒนาความสามารถในการจัดการบริหารตนเอง เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.32) และทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการธุรกิจ มีความต้องการพัฒนาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.20) มีความต้องการพัฒนาทักษะย่อยอันดับแรกคือ พัฒนาทักษะด้านการจัดแบ่งหน้าที่งาน และการมอบหมายงานเพื่อกระตุ้นและพัฒนาบุคลากรในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.32)

3.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพของพนักงานบัญชี จำแนกตามสาขาที่สำเร็จการศึกษา

จากการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่สำเร็จการศึกษาสาขาการบัญชี มีความต้องการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพบัญชี ในด้านทักษะทางปัญญา เป็นส่วนใหญ่ โดยทักษะทางปัญญามีความต้องการพัฒนาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.34) มีความต้องการพัฒนาทักษะย่อยอันดับแรกคือ พัฒนาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการบัญชี เพื่อนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหา เมื่อเกิดรายการบันทึกบัญชีที่ผิดพลาดในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.40)

ผู้ตอบแบบสอบถามที่สำเร็จการศึกษาในสาขาอื่น ๆ มีความต้องการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพบัญชี ในด้านทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร และทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจ เป็นส่วนใหญ่ โดยทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน มีความต้องการพัฒนาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.27) มีความต้องการพัฒนาทักษะย่อยอันดับแรกคือ พัฒนาทักษะในการวิเคราะห์รายงานการเงิน เพื่อหาและแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น และพัฒนาทักษะความสามารถในการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับงานด้านบัญชี เช่น ความเสี่ยงของการจัดทำรายงานการเงินไม่ถูกต้อง ความเสี่ยงการควบคุมภายใน ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.38) ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล มีความต้องการพัฒนาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.39) มีความต้องการพัฒนาทักษะย่อยอันดับแรกคือ พัฒนาความสามารถในการจัดการบริหารตนเอง เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และพัฒนาความสามารถในการคิดริเริ่ม การโน้มน้าวและเรียนรู้ด้วยตนเองในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.62) ทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร มีความต้องการพัฒนาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.25) มีความต้องการพัฒนาทักษะย่อยอันดับแรกคือ พัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.46) และทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการธุรกิจ มีความต้องการพัฒนาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.21) มีความต้องการพัฒนาทักษะย่อยอันดับแรกคือ พัฒนาทักษะให้สามารถพิจารณาและตัดสินใจได้อย่างผู้มีวิชาชีพในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.38)

3.5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพของพนักงานบัญชี จำแนกตามตำแหน่งงานที่ทำอยู่ในปัจจุบัน

จากการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่ทำงานในตำแหน่งนักวิชาการเงินและบัญชี มีความต้องการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพบัญชี ในด้านทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจ เป็นส่วนใหญ่ โดยทักษะทางการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจ มีความต้องการพัฒนาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.11) มีความต้องการพัฒนาทักษะย่อยอันดับแรกคือ พัฒนาทักษะให้สามารถพิจารณาและตัดสินใจได้อย่างผู้มีวิชาชีพในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.18)

ผู้ตอบแบบสอบถามที่ทำงานในตำแหน่งเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี มีความต้องการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพ ในด้านทักษะทางปัญญา ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าทำงาน ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล และทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร โดยทักษะทางปัญญา มีความต้องการพัฒนาในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.55) มีความต้องการพัฒนาทักษะย่อยอันดับแรกคือ พัฒนาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการบัญชี เพื่อนำมาใช้ในการแก้ปัญหา เมื่อเกิดรายการบันทึกบัญชีที่ผิดพลาด และพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์รายงานการเงิน เพื่อให้สามารถนำเสนอข้อมูลการเงินแก่ผู้บริหารได้ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.64) ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าทำงาน มีความต้องการพัฒนาในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.53) มีความต้องการพัฒนาทักษะย่อยอันดับแรกคือ พัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยี เช่นการใช้งาน โปรแกรม Microsoft office Word Excel โปรแกรมระบบบัญชี 3 มิติ หรือการสืบค้นข้อมูลทาง Internet ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.82) ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล มีความต้องการพัฒนาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.38) มีความต้องการพัฒนาทักษะย่อยในอันดับแรกคือ พัฒนาความสามารถในการจัดการบริหารตนเอง เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาความสามารถในการเลือกและเรียงลำดับทรัพยากรที่มีจำกัดและจัดแรงงานให้เสร็จตามเวลา และพัฒนาตนเองให้มีความระมัดระวังสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ เช่น การสังเกตหรือสงสัยต่อข้อมูลขององค์กรที่อาจขัดต่อข้อเท็จจริงในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.45) และทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร มีความต้องการพัฒนาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.23) มีความต้องการพัฒนาทักษะย่อยในอันดับแรกคือ พัฒนาทักษะให้สามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในวัฒนธรรมที่ต่างกันในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.45)

5.2 อภิปรายผล

การศึกษาค้นคว้าในหัวข้อเรื่อง ความต้องการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพของพนักงานบัญชี ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สามารถอภิปรายผลการศึกษา โดยใช้แนวคิดตามข้อกำหนดของสหพันธ์นักบัญชีระหว่างประเทศในมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศฉบับที่ 3 เรื่องทักษะทางวิชาชีพบัญชี ได้ดังนี้

จากการศึกษาพบว่าพนักงานบัญชีมีความต้องการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพบัญชี โดยรวมในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สรศักดิ์ รัตนไชย (2551) ที่ศึกษาเรื่องการวัดทักษะทางวิชาชีพของนักบัญชีในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือจังหวัดลำพูน ผลการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าพนักงานบัญชีในกิจการมีทักษะทางวิชาชีพ โดยรวมในระดับมาก ซึ่งอาจเกิดจากลักษณะของกลุ่มประชากรที่แตกต่างกัน กล่าวคือ กลุ่มประชากรในการศึกษาของสรศักดิ์ รัตนไชย (2551) เป็นพนักงานที่ปฏิบัติงานในกิจการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดใหญ่ ซึ่งกิจการมีการส่งเสริมทักษะทางวิชาชีพ โดยให้พนักงานบัญชีเข้ารับการอบรมตามหน่วยงานหรือองค์กรทางวิชาชีพบัญชี ส่วนกลุ่มประชากรของการศึกษาในครั้งนี้ เป็นพนักงานบัญชีที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษา ซึ่งพนักงานบัญชีส่วนใหญ่ไม่เคยได้เข้ารับการอบรม สัมมนา ในการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพบัญชี

ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าตนเองมีความต้องการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพในทักษะย่อยด้านการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับหลักการบัญชี เพื่อให้สามารถนำมาใช้ในการจัดทำบัญชี และรายงานการเงินของหน่วยงาน พัฒนาความรู้ด้านกฎหมายและกฎเกณฑ์ข้อบังคับที่เกี่ยวกับการดำเนินงาน และการจัดทำรายงานการเงินของหน่วยงาน พบว่าผลการศึกษาอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุนทร ศรีไทย (2552) ที่พบว่าบุคลากรส่วนการคลังมีความต้องการพัฒนาความรู้ในด้านการบันทึกบัญชี การจัดทำทะเบียน และการจัดทำรายงานในระดับมาก

ในส่วนของทักษะย่อยด้านการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์รายงานการเงิน เพื่อให้สามารถนำเสนอข้อมูลการเงินแก่ผู้บริหารได้ และการพัฒนาทักษะการวิเคราะห์รายงานการเงินเพื่อหาและแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น ผลการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าตนเองมีความต้องการพัฒนาทักษะด้านเหล่านี้ ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ศรีณย์ ชูเกียรติ และ ประจิต หาว์ตร (2548) ที่ได้ศึกษาถึงกิจกรรมงานที่นักบัญชีบริหารทำแนวโน้มความสำคัญของงาน และทักษะ ความรู้ คุณสมบัติที่จำเป็นสำหรับนักบัญชี ที่ผลการศึกษาพบว่าทักษะความรู้และคุณสมบัติที่นักบัญชีบริหารควรมี โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ทักษะการวิเคราะห์帳การเงิน

นอกจากนี้ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าตนเองมีความต้องการพัฒนาทักษะย่อยในด้านการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยี เช่น การใช้งาน โปรแกรม Microsoft office

Word Excel โปรแกรมระบบบัญชี 3 มิติ หรือการสืบค้นข้อมูลทาง Internet อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ต่อลาภ สุขพันธ์ (2546) ที่ได้ศึกษาคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการในจังหวัดลำปาง พบว่าพนักงานบัญชีในปัจจุบันมีคุณสมบัติด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เช่นการใช้งานคอมพิวเตอร์ โปรแกรมการทำงานต่าง ๆ การใช้ Email และการค้นหาข้อมูลในอินเทอร์เน็ต อยู่ในระดับพอใช้

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าตนเองมีความต้องการพัฒนาทักษะย่อยในด้านการพัฒนาความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นในกระบวนการปรึกษาหารือกันเพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้ง พัฒนาความสามารถในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพในวัฒนธรรมที่ต่างกัน อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ต่อลาภ สุขพันธ์ (2546) ที่พบว่าพนักงานบัญชีในปัจจุบันมีคุณสมบัติด้านความสามารถทำงานกับเพื่อนร่วมงานได้อย่างราบรื่น และสามารถรับฟังเหตุผลความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน ในระดับพอใช้

5.3 ข้อค้นพบ

จากการศึกษาเรื่อง ความต้องการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพของพนักงานบัญชีในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีข้อค้นพบประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 87.33 ต้องการให้มีการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพโดยวิธีการอบรม สัมมนา และเห็นว่าวิธีนี้เป็นวิธีที่สามารถพัฒนาทักษะทางวิชาชีพบัญชีได้มีประสิทธิภาพสูงสุด
2. ผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 84.62 มีเหตุผลในการพัฒนาทักษะด้านบัญชีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน
3. ผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 62.90 เห็นว่าทักษะด้านอื่นที่พนักงานบัญชีควรได้รับ นอกเหนือจากด้านบัญชีคือ การพัฒนาทักษะด้านคอมพิวเตอร์
4. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ร้อยละ 43.44 เห็นว่าทักษะที่สำคัญที่สุดสำหรับพนักงานบัญชีคือ ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าทำงาน ได้แก่ ความชำนาญทางตัวเลข เทคโนโลยีสารสนเทศ มาตรฐานการบัญชีและการจัดทำรายงานการเงิน
5. ผู้ตอบแบบสอบถามอายุ 20-40 ปี เห็นว่าตนเองมีความต้องการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพ ทุก ๆ ด้านในระดับมาก เมื่อพิจารณาทักษะย่อยแต่ละด้าน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการพัฒนาทักษะย่อยทางปัญญาในด้านการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการบัญชี เพื่อนำมาใช้แก้ไขปัญหา เมื่อเกิดรายการบันทึกที่ผิดพลาด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (ระดับมากที่สุด)

6. ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาโท เห็นว่าตนเองมีความต้องการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพทุก ๆ ด้านในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาทักษะย่อยแต่ละด้านพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการพัฒนาทักษะย่อยทางปัญญาด้านการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์รายงานทางการเงิน เพื่อให้สามารถนำเสนอข้อมูลทางการเงินแก่ผู้บริหารได้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (ระดับมากที่สุด)

7. ผู้ตอบแบบสอบถามที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี เห็นว่าตนเองมีความต้องการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพทุก ๆ ด้าน ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาทักษะย่อยแต่ละด้านพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการพัฒนาทักษะย่อยทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคลในด้านการพัฒนาความสามารถในการจัดการบริหารตนเอง เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และพัฒนาความสามารถในการคิดริเริ่มการโน้มน้าวและเรียนรู้ด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (ระดับมากที่สุด)

8. ผู้ตอบแบบสอบถามที่ทำงานในตำแหน่งเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี เห็นว่าตนเองมีความต้องการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพ โดยรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณาทักษะย่อยแต่ละด้านพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าคุณลักษณะที่ต้องการพัฒนาด้านทักษะทางปัญญา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (ระดับมากที่สุด)

5.4 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง ความต้องการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพของพนักงานบัญชีในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะดังนี้

1. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ควรส่งเสริมทักษะทางวิชาชีพของพนักงานบัญชี โดยการจัดอบรม/สัมมนาให้กับพนักงานบัญชีได้รับความรู้ใหม่ ๆ และเทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาทักษะทางวิชาชีพบัญชีอย่างสม่ำเสมอ หัวข้อในการจัดอบรม/สัมมนาควรเป็นหัวข้อที่น่าสนใจและมีเนื้อหาครอบคลุมในเรื่องการบัญชี เช่น การจัดทำบัญชี รายงานทางการเงิน มาตรฐานการบัญชี เป็นต้น เพื่อให้ผู้รับการอบรมสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ

2. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ควรส่งเสริมทักษะทางวิชาชีพของพนักงานบัญชีในด้านทักษะทางปัญญากับพนักงานบัญชีทุกคน โดยเฉพาะพนักงานที่ทำงานในตำแหน่งเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ควรใช้วิธีการสนับสนุนให้ขอคำปรึกษาปัญหาจากผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน เพื่อให้ได้รับความเข้าใจที่ชัดเจน ตรงประเด็น และลดความเสี่ยงจากการปฏิบัติงานที่ไม่ถูกต้อง จัดหาวิทยากรที่มีคุณภาพและมีความรู้ความสามารถเฉพาะด้านวิชาชีพบัญชี หรือมาตรฐาน

การบัญชี มาบรรยายหรืออบรม/สัมมนา ให้กับพนักงานและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างทั่วถึง โดยเน้นให้พนักงานที่มีอายุ 20-40 ปี ได้เข้ารับการฝึกอบรม/สัมมนาเกี่ยวกับความรู้ด้านหลักการบัญชี และเน้นให้พนักงานที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท ได้เข้ารับการฝึกอบรม/สัมมนาการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์รายงานทางการเงิน เพื่อให้พนักงานบัญชีได้รับความรู้ใหม่ ๆ มีทักษะในการแก้ไขปัญหา ตัดสินใจ และใช้ดุลยพินิจที่ดีแก้ไขสถานการณ์ที่ซับซ้อนขององค์กรได้

3. ควรมุ่งส่งเสริมทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคลให้พนักงานบัญชีทุกคน โดยเน้นการพัฒนาความสามารถในการจัดการตนเอง ความสามารถในการคิดริเริ่ม การโน้มน้าวและเรียนรู้ด้วยตนเองให้กับพนักงานที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท โดยการอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาตนเอง การปรับทัศนคติในการทำงาน หรือการบอกรับเป็นสมาชิกเอกสารหรือวารสารทางวิชาชีพ ซึ่งเป็นสื่อที่ช่วยในการพัฒนาแนวความคิด การสร้างทัศนคติ ค่านิยมทางวิชาชีพ ให้พนักงานบัญชีได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม

5.5 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป

การศึกษารั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่องความต้องการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพของพนักงานบัญชีในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยใช้แนวคิดตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 3 เรื่องทักษะทางวิชาชีพ ซึ่งการศึกษาดังกล่าวเป็นการศึกษาความต้องการพัฒนาทักษะที่นักบัญชีต้องมีทั้ง 5 ด้าน ดังนั้นการศึกษารั้งต่อไปอาจทำการศึกษาความต้องการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพ โดยใช้แนวคิดตามระบบงานด้านบัญชี ของมหาวิทยาลัยที่พนักงานบัญชีได้ปฏิบัติงานอยู่ ซึ่งจะช่วยให้มหาวิทยาลัยมีแนวทางในการพัฒนาพนักงานบัญชีได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม ผู้ศึกษาเชื่อว่าความเห็นที่ได้ จะเป็นแนวทางในการนำไปพัฒนาทักษะทางวิชาชีพของพนักงานบัญชีได้